

לימוד מדריכים - פרשת ניצבים

תורה ועבודה

תורה או עבודה?

ת"ר [תנו רבנן] "ואספת דגן" - מה ת"ל [תלמוד לומר] לפי שנא' [שנאמר] - (יהושע א, ח) "לא ימוש ספר התורה הזה מפין" יכול דברים ככתבן ? ת"ל "ואספת דגן" הנהג בהן מנהג דרך ארץ דברי ר' ישמעאל. ר"ש [רבי שמעון] בן יוחי אומר אפשר אדם חורש בשעת חרישה וזורע בשעת זריעה וקוצר בשעת קצירה ודש בשעת דישה וזורה בשעת הרוח - תורה מה תהא עליה? אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן (נשית ע"י אחרים שנא' - (ישעיהו סא, ה) "ועמדו זרים ורעו צאנכם" וגו' [וגומר] ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן (נשית ע"י עצמן שנא' (דברים יא, יד) "ואספת דגן" ולא עוד אלא שמלאכת אחרים (נשית על ידן שנא' - (דברים כח, מח) "ועבדת את איביך" וגו'. אמר אביי הרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידן כר' שמעון בן יוחי ולא עלתה בידן

~ מסכת ברכות, ל"ה, ב'

מקור המשע "תורה ועבודה" -

שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה. הוא היה אומר, על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל הגמילות חסדים

~ מסכת אבות, פרק א', משנה ב'

אז נהי' ארץ האמת?

"והרי שתי דרכים לפני האדם: אחת של אש ואחת של שלג: הטה בזו, מת באש, הטה בזו מת בשלג [...] מה יעשה האדם: יניח לחשק למשול בו או יט אל הפרישות? ילך בדרך החשק הרי לפניו האהבה בכל יופיה וקדושתה, אבל פניו גם חמדת הבשר, חליפות התאוה, נכלי האישה, מלחמת עולם, מוות מתוך חושך וייסורים. ילך בדרך הפרישות? הרי לא ידע מה הם חיים, יצא מן העולם ולא ידע מה זאת שמחה ועונג וצער של עונג, לא ידע את העולם ולא יכיר את אלוקים [...]. ילך באמצע? יט מן הקצוות? הרי לא ידע באמת לא את העולם, לא את האדם, לא את העונג, לא יכיר את אלוקים ולא את השטן, לא יכיר אף דרך של שלג, לא ידע אף את המנוחה והרוממות שבפרישות. כל ימי חייו יהיה שבע וזהיר וירא ומכווץ בתוך קליפה קטנה ונהנה מעולם קטן, עני וצר, שמח בהנאות שאינן שוות פרוטה [...]. דרך האמת היא לא זו שבאמצע, כי אם זו שבקצוות, בשני הקצוות גם יחד."

~ הלל צייטלין, על גבול שני העולמות